בס"ד "הדף לתולדותינו"

יום ו', י' באדר א' תשע"ו (19 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

חמשת הפרשות האחרונות של ספר "שמות" עוסקות בבניית המשכן, שהיווה מוקד לעבודת ה' במשך שנות הנדודים של בני ישראל במדבר ועד לבניית בית המקדש ה-I ע"י שלמה המלך, כ-480 שנה מאוחר יותר. פרשת "תצווה" דנה, בין היתר, בבגדי הכהונה – גם של הכהן ההדיוט וגם של הכהן הגדול.
באשר לכהן הגדול, אחד הבגדים המיוחדים שלו היה האפוד – בו היו מונחים ה"אורים ותומים" שבעזרתם היה הכהן הגדול מנחה את העם לעשות את רצון ה'. מרכיב אחד של ה"אורים ותומים" היה החושן, מערך מורכב מ-12 אבנים [ר' התמונה], אחת לכל שבט, עם שמו של השבט חרוט עליה. ורצועות האפוד היו קשורות על הכתפיים בעזרת שתי אבנים נוספות, אחת על כל כתף.

המאמר הבא - של הרב בן-ציון פירר מתוך דברים בספרו, "הגיונה של התורה" מתייחס לשוני בין שני סוגי האבנים...

"מיזוג שבטים לעם"

בעניין האפוד, אחד מבגדי הכהן הגדול, שתואר בתחילת פרשתנו, מוסיפה התורה כמה פרטים לגבי שתי האבנים המחוברים לאפוד:

"וְלָקַחְתָּ אֶת-שְׁתֵּי אַבְנֵי-שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת-שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל-הָאֶבֶן הַשֵּׁנִית—כְּתוֹלְדֹתָם. מַעֲשֵׂה חָרָשׁ אֶבֶן--פִּתּוּחֵי חֹתָם תְּפַתַּח אֶת-שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל-שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם. וְשַׂמְתָּ אֶת-שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת-שְׁמוֹתָם לִפְנֵי ה' עַל-שְׁתֵּי כְתֵפָיו--לְזִכָּרֹן." [שמות כ"ח 9-12]

ובהמשך: "וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת-שְׁמוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל-לִבּוֹ--בְּבֹאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ לְזִכָּרֹן לִפְנֵי-ה' תָּמִיד. וְנָתַתָּ אֶל-חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת-הָאוּרִים וְאֶת-הַתֻּמִּים וְהָיוּ עַל-לֵב אַהֲרֹן בְּבֹאוֹ לִפְנֵי ה' וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת-מִשְׁפַּט בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-לִבּוֹ לִפְנֵי ה'--תָּמִיד..." [שם שם 29-30]

שמות בני ישראל היו חרותים גם על אבני ה**אפוד** וגם על אבני ה**חושן**. בחושן, שנשא אהרון על לבו – 12 אבנים; באפוד – 2 אבנים, אחת על כל כתף. בחושן, אבן אחת לכל שם של שבט, ובאפוד 6 שמות על אבן אחת. למה נשתנו אלה מאלה? האורים והתומים היו באבני החושן ולא באבני האפוד. במה עדיפותן של אבני החושן על אבני האפוד?

אלא – שלפנינו **סימוני דרך למיזוג שבטים לעם**. שבטי ישראל הפכו להיות עם במדבר – בקבלת התורה בהר סיני: "... הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם לַה' אֱלֹקֶיךָ." [דברים כ"ז 9] לא קל למזג

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 17^{08}	(י-ם): 16^{53}	(ת"א): 17^{09}	(חיפה): 17^{00}
צאת השבת	(ב"ש): 18^{07}	(י-ם): 18^{05}	(ת"א): 18^{07}	(חיפה): 18^{06}

פרשת השבוע: "**תְּצַוֶּה**" [שמות כ"ז 20 – ל' 10]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל

יום ו', י' באדר א' תשע"ו (19 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבטים לעם. המחיצות השבטיות מפריעות לאחדות לאומית. כל אחד מסתגר קצת בתוך שבטו, ובני שבטו קרובים ללבו יותר מבני שבטים אחרים. כל אחד רוצה לראות בכבוד שבטו בתוך כל יתר השבטים. הפיצול השבטי נותן מקום לסיבוכים ולחיכוכים פנימיים בינשבטיים. במקום להפנות את חוד המאבק נגד האויב מבחוץ, שנגדו יצטרך כל העם להילחם בבוא הזמן לכבוש את ארץ כנען, נאבק כל שבט לכבוש לו עמדות מפתח בתוככי המחנה פנימה.

מיזוג זה אפשר להשיגו בשתי דרכים:

א) *בדרך הקצרה של חוזק יד מצד העומדים בראש העם*, או

ב) *בדרך יותר ארוכה של תהליך ממושך בהריסת המחיצות בין שבט לשבט ובהיתוכם בכור הלאומי של תורה אחת ומשפט אחד, הרואים את כל השבטים כחטיבה אחת, עד שהזהות השבטית אינה מעלה ואינה מורידה בעיני בני השבטים. ואם שבט לוי נבחר מיתר השבטים, הרי זה במצוות אלוקים, ולא מפני שבני שבט זה רואים עצמם עדיפים מיתר השבטים.*

ה' בחר בדרך השניה. לא מיזוג בכח הזרוע, אלא ע"י תהליך ממושך. אין לעקור מליבו של אדם רגשות טבעיים של שייכות שבטית. עקירה זו בכח הזרוע היא מסוכנת. התוצאה יכולה להיות בלתי רצויה. הריסת מחיצות ע"י פקודה יכולה להביא לידי הקמת מחיצות יותר חזקות ויותר סוגרות. יש לפורר את המחיצות הללו בלבותיהם של ישראל בכח ה**שכנוע**. להחדיר בהם את התודעה של "**וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ...**" [דברי הימים_א' י"ז 21]. גוי אחד ולא **גוי בתוך גוי**. רגשות שבלב לא משנים בן רגע. כדי להחליף אהבת השבט באהבת העם, יש צורך בזמן. במידה שתעלה אהבת העם, באותה מידה תצטמצם הסתגרות השבט. דבר זה עושים קמעה, קמעה, טיפין, טיפין.
החושן שעל לב אהרון הכיר עוד בזכות החלוקה השבטית. לכל שבט – אבן משלו, צבע משלו, סימן היכר משלו. כך הם רגשות הלב לעת עתה ואין להתעלם מהם. אולם ה**נשיאה בעול** (כמיוצג ע"י כתפות האפוד) צריכה להיות תכף ומיד ע"י **כל השבטים** במידה שוה. בכוחות משותפים. בעול המלחמה מול האויב מבחוץ, במשימת כיבוש הארץ, יש צורך במיזוג מיידי. אין להעמיס את העול הזה על שכמם של קצת מן השבטים. לגבי חובות וזכויות, כולם שווים מן הרגע הראשון. על כתפות האפוד אין מקום לייחוד שבטי. כל השבטים ביחד מהווים שתי הכתפות של הממלכתיות הישראלית.

האורים והתומים לא היו על אבני האפוד, אלא על אבני החושן, לומר שכדי להחליט בשאלות מדיניות ממדרגה ראשונה, יש להתחשב באינטרסים של כל שבט ושבט על הייחוד שבכל אחד מהם. כי רק אז יש תוקף מוסרי להחלטות אלה. בעיני ה' נקרא טוב מה שהוא טוב ל**כל** השבטים במידה שווה. מה שהוא טוב לכל שבט גם בתור שבט, ולא רק

"מִקְלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 17^{08}	(י-ם): 16^{53}	(ת"א): 17^{09}	(חיפה): 17^{00}
צאת השבת	(ב"ש): 18^{07}	(י-ם): 18^{05}	(ת"א): 18^{07}	(חיפה): 18^{06}

פרשת השבוע: "**תְּצַוֶּה**" [שמות כ"ז 20 – ל' 10]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל

יום ו', י' באדר א' תשע"ו (19 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בתור חלק מן העם. כל עוד יש עדות שונות בתוך העם ולכל עדה ייחוד משלה, אין לפגוע בייחודה של אף אחת מהן. האורים והתומים שהאירו את דברי אלוקים חיים בשאלות שנפש האומה תלויה בהן, נצמדו לחושן שעליו היו השבטים בייחודם. לכל שבט – סמל משלו. להורות כי כל עוד יש הבדלים שבטיים או עדתיים, אין להתעלם מהם ויש להתחשב בהם.

***

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 17^{08}	(י-ם): 16^{53}	(ת"א): 17^{09}	(חיפה): 17^{00}
צאת השבת	(ב"ש): 18^{07}	(י-ם): 18^{05}	(ת"א): 18^{07}	(חיפה): 18^{06}

פרשת השבוע: "**תְּצַוֶּה**" [שמות כ"ז 20 – ל' 10]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל